KENAN ORHAN

TADİLAT

Çeviren: Kerime Dalyan

EKSİK PARÇA

Eksik Parça Yayınları
Çağdaş Edebiyat 1

Tadilat
Kenan Orhan
İlk olarak *Renovation* adıyla 2026 yılında Farrar, Straus and Giroux tarafından İngilizce yayınlanmıştır.
© Kenan Orhan 2026

Yayın Yönetmeni: **Asiye Ademir**
Çevirmen: **Kerime Dalyan**
Dizi Editörü: **Kürşad Kızıltuğ**
Editör: **Selin Saraçoğlu Bayraklı**
Sayfa Tasarımı: **Esranur Gelbal**
Kapak Görseli: **Patrice Sheridan**
Dizi Kapak Tasarımı: **Şevval Topdağ**

Baskı ve Cilt: **My Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.**
Maltepe Mah. Yılanlı Ayazma Sk. No: 8/F Zeytinburnu/İstanbul
Tel: 0212 674 85 28 | mymatbaa34@gmail.com

YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 40882
MATBAA SERTİFİKA NO: 47939

1. Baskı: Kasım 2026
ISBN: 978-625-5047-02-1

Türkçe yayın hakları, AnatoliaLit Ajans ile yapılan anlaşma ile alınmış olup Eksik Parça Yayınları'na aittir. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

instagram.com/eksikparcayayinlari
facebook.com/eksikparcayayinlari
youtube.com/user/eksikparca1
tiktok.com/eksikparcayayinlari
x.com/eksikparcayayin
www.eksikparca.com

Genel Dağıtım: **İKİ A YAYINCILIK VE DAĞITIM HİZMETLERİ A.Ş.**
Gülbahar Mah. Elif Sok. No: 4/A Mecidiyeköy/İstanbul
Tel: 0(212) 272 45 46 | Fax: 0(212) 272 45 55
www. ikiayayincilik.com.tr

Kenan Orhan'ın ilk öykü kitabı *I Am My Country and Other Stories*, PEN/Robert W. Bingham Ödülü finalisti olmuş, Story Prize uzun listesinde yer almıştır. Öyküleri *The Atlantic*, *The Paris Review*, *The Common*, *Massachusetts Review* ve çeşitli edebiyat dergilerinde yayımlanmış; ayrıca *The O. Henry Prize Stories* ile *The Best American Short Stories* seçkilerine alınmıştır. *Tadilat*, yazarın ilk romanıdır.

Bu kitap, bakım verenlere
İthaf edilmiştir.

I. BÖLÜM

NASIL BECERDİLER BİLMİYORUM AMA ustalar yatak odamdaki banyoyu yenileyeceklerine oraya bir hapishane hücresi inşa etmişlerdi. Başlarken işin bir ay süreceğini söylemişlerdi. Neyse ki evde ikinci bir banyo vardı ama arada bir de olsa, içimizden birinin duşu uzun sürdüğünde komşumuzun nezaketine sığınıp onların banyosunu kullanıyorduk. O bir ay boyunca ustaların çevresinden hiç ayrılmadım; çay ya da atıştırmalık ikramlarım, ne yaptıklarına şöyle bir göz atmak için uyguladığım bariz taktiklerdi. Ama tuhaf bir inatla, yapılan işi kontrol etmeme izin vermiyorlardı. Hatta banyonun kapısına kalın bir muşamba gerip küçük bir ara bölme oluşturmuşlardı, bu yüzden içeriyi bir an olsun görmek mümkün olmuyordu. Toz için olduğunu söylemişlerdi. "Hava kilidi gibi." Akşam paydos ettiklerinde içeri gizlice girmeyi denedim ama kapıya anahtarı yalnızca kendilerinde bulunan yeni bir kilit takmışlardı. Bunun en çok da kendi yararlarına olduğunu biliyordum. Onları suçlamıyordum; insan sürekli tepesinde biri dikilirken nasıl çalışabilirdi ki? Ben de mahremiyetlerine saygı göstermek için elimden geleni yaptım. Sonuçta Noel döneminde çalışıyorlardı ve bundan pek hoşnut olmadıkları da kesindi ama yapılan işte ne aşamada olduklarına dair en ufak bir ipucu, küçücük de olsa bir haber alamamak beni huzursuz ediyordu. Bir de üstüne, bu tadilatı karşılayacak maddi gücümüz aslında yoktu. Altından kalkabilmek için bütçemizde epey değişiklik yapmak zorunda kalmıştık.

Fayans testerelerinin kulak tırmalayan sesi ile ağır şeyler taşıyan adamların ritmik homurtu ve gümbürtüleri son âna kadar dinmedi. Sanki banyo tadilatının incelik isteyen hiçbir yanı yok-

tu, sanki her şey kaba kuvvetten ibaretti. Nihayet beşinci haftanın sonunda aletlerin alelacele kutulara ve çantalara tıkıştırılma sesleri yükseldi, ardından kısa bir süpürge hışırtısı duyuldu. Sonra bütün ustalar telaşlı bir küme halinde muşambanın altından çıkıp işin bittiğini söylediler. Son faturanın iki hafta içinde geleceğini de eklemelerinin ardından sanki kendileri Superman'miş, onları bekleyen zavallı bir mutfak da gökten düşen bir uçakmış gibi bir sonraki işlerine koştular.

Büyük bir beklentiyle muşambayı kenara çektim, kapıyı ardına kadar açıp içeri daldım. Duşumun ve çift lavabomun olması gereken yerde kusursuz bir hapishane hücresi duruyordu. Yaklaşık dört metreye dört metre boyutlarındaki hücrenin bir kenarı boyunca metal iskeletli bir yatak uzanıyordu. Klozet ve lavaboyu tek parçada birleştiren parlak metal bir düzenek, yataktan dar bir paravanla ayrılıyordu. Karşı duvara küçük bir masa ile katlanır bir oturak monte edilmişti. Bu hücre, Silivri Hapishanesi model alınarak yapılmıştı. Bu görüntüyü zihnimden silmek için ne kadar uğraşmış olursam olayım yanılmadığımı biliyordum.

Bir an olduğum yerde kıpırdamadan durdum, sonra arkamı dönüp çıktım. Kapıyı kapadım, muşambayı yeniden örttüm. Akşamüstü olmuştu ve kocamın işten dönmesine de fazla kalmamıştı. Kaygılarıyla çok meşgul olduğundan biraz dalgın biridir ama banyo tadilatının ne aşamada olduğunu en az benim kadar, hatta belki benden de fazla merak ediyordu. Öyle ki, ustanın taktığı kilidi açmayı denemek için YouTube'da kilit açma videoları bile izlemişti (ama maymuncuk, dirsek ya da gergi anahtarı almaya kalkışmamıştı). Ustaların işi bitirdiğini öğrenir öğrenmez banyoyu görmek isteyecekti, sonuçta tasarımında onun da payı vardı. Belki bir şişe *prosecco* bile açardık. Muşambayı bir kez daha kaldırdım, kapıyı hafifçe araladım, yüzlerine gözlerine bulaştırdıkları tadilata baktım. İçim her şeyden çok öfkeyle doluydu; insanların bu kadar düşüncesiz olabilmesine öfkeliydim, bu felakete yol açan art niyetli hataya öfkeliydim.

Kendimi pek öyle ketum biri olarak görmem, hatta çoğu zaman aklımdan geçeni paldır küldür ortaya saçtığım bile olur ama

bunu kocamdan saklamam gerektiğini daha o anda anladım. Beni yanlış anlamayın; çok anlayışlı biridir kocam, hatta bazen gereğinden fazla anlayışlıdır. Bunu da anlayışla karşılayacağından emindim –bu her ne demekse artık– ama hastalık hastalığı nöbetleriyle kendini gösteren kaygılı bir yapısı vardı. Bu olay da tam olarak onu altüst edecek türden bir şeydi. Midesi yine ülser ve asit yumağına dönecek, dudaklarından da sürekli şu sözler dökülecekti: "Allah'ım! Olacak iş değil! Olacak iş değil!"

Müteahhidi aradım. Telefon uzun uzun çaldı ama açan olmadı. Sonra tesisatçılardan birini, marangozu, fayans ustasını ve bende numarası olan herkesi tek tek aradım. Hepsinin telefonu sesli mesaja düştü.

Zamanlama daha kötü olamazdı. Banyo tadilatına, babam artık tek başına yaşayamadığı için karar vermiştik. Gerçi maddi gücümüz buna yetmiyordu ama başka çaremiz de yoktu. Babam ısrarla, başına dikilecek bakıcılara muhtaç bir düşkün olmadığını, rutubet kokan küçücük bir bakım odasına kapatılmaya da hiç niyetinin bulunmadığını söylüyordu. Bu yüzden 2017'de üçümüz Baronissi'ye taşındığımızda, eski bir manastırdan dönüştürülmüş binada, bizimkinin hemen karşısında yer alan daireyi satın aldı. Ama daha o zaman bile bize oldukça muhtaç bir haldeydi.

Köyde iş bulamamıştım. Doğrusunu söylemek gerekirse hâlâ kendi alanımda çalışabileceğimi umuyordum. Türkiye'de okul psikoloğuydum ve zaman zaman psikiyatri acil servislerinde çocuklar için özel testler yapmak üzere hastanelerle de sözleşmeli olarak çalışıyordum ama sınırlı İtalyancam, iki ülke arasındaki farklı testler ve lisanslar, ayrıca İstanbul'a kıyasla köydeki çocuk sayısının azlığı nedeniyle denemeye devam etmemin anlamsız olduğu kısa sürede anlaşıldı. Kocam İstanbul'da muhasebeciydi ama çocukluğu Ankara'da babasının tamirhanesinde geçmişti. Komodinimin üzerinde, çocukluğundan kalma bir fotoğrafı duruyordu: üstü başı gres yağı içinde, cepleri parlak motor parçalarıyla dolu. İtalya'ya yerleştiğimizde hemen yerel bir tamircide işe girdi, bense evde oturup Türkçe iş imkânları aradım, daha doğ-

rusu kendimi kandırdım. Bu yüzden babamın kendi evine taşınmasına ve biraz bağımsızlık kazanmasına izin vermek tamamen duyarsızlık veya sorumsuzlukmuş gibi gelmedi. Her zaman müsaittim; uğrayıp halini hatırını sorabilir, yemek götürebilir veya gidip onu alır bizim eve getirirdim ve ben yerleri silerken, çamaşırları yıkarken veya odaları havalandırırken onu televizyonun önüne, misafirliğe gelmiş bir çocuğu oyalar gibi oturtabilirdim.

Ama tadilattan önceki aylarda onu giderek daha sık almaya, her hafta daha fazla öğününü hazırlamaya başlamıştım; ayda birkaç gece de bizde kalıyordu. Aslında bu, bize taşınmasının ilk adımıydı. Son on yılda babamın zihinsel yetileri yavaş yavaş elinden kayıp gitmişti. Acı verici bir süreçti ama bir rampanın ya da grafiğin usul usul aşağı inmesi gibi kademeli bir düşüş değildi. Bazı günler eski haline dönüyor, hatta gençliğindeki o kıvrak zekâsına yeniden kavuşmuş gibi oluyordu; bastonuna hâlâ ihtiyaç duysa da merdivenlerden inip sokağın başındaki fırına rahatça gidebiliyor, daha da önemlisi, iyi günlerinde bunu nereye gittiğini ya da geri nasıl döneceğini unutmadan yapabiliyordu. Bazı günlerse yerini içi boşalmış bir kabuğa bırakıyordu; babamın görünümünde bir vitrin mankenine ya da çarpışma testlerinde kullanılan bir kuklaya dönüşüyor, sürekli sendeleyip mutfağın sert zeminine, küvetin kenarına ya da beyaz dantel örtüler serilip yaşlı bir adamın kemikleri kadar kırılgan vazoların dizildiği masaların üzerine düşüyordu. Bazı günler fiziksel olarak olağandışı hiçbir durumu yokmuş gibi görünürdü ama koltuğunda oturur, uzun süre hiç kıpırdamadan, gözünü bile kırpmadan öylece bakardı ve ben de yüzünün altında bir şeylerin kıpırdanmaya başladığını görürdüm. Bir kelimesini kaybetmiş bir adam görürdüm. Sonra bir kelime daha. Bir tane daha. Bir tane daha. İstanbul'dan ayrılmadan önce bile babam eskiden kurduğu cümlelerin yarısından azını kuruyordu ve *soğan, ev anahtarı, çarşaf* gibi en basit kelimeleri bile hatırlayamıyordu. Giderek sessizleşmişti; büyüme çağlarımda yanımda olan o dışa dönük, tutkulu adamdan eser kalmamıştı. Sanki kendi içine çekiliyordu. Bedeni su almaya başlayan bir gemi gibiydi, batmamak için su dolan bölmeleri tek tek kapatıyor sonra da denize bırakıyordu.

Geçen sonbahar bir akşam, onunla öğle yemeği planımızı iptal edip akşam yemeğinden önce de uğramayı unuttuktan sonra, babamı hâlâ kontrol etmediğimi çok geç fark ettim. Hemen birkaç sokak ötedeki dairesine koştum. Kapıyı çaldığımda içeriden her zamanki gibi seslenmedi, gelip açmadı da. Aslında çok beklemedim ama o an bana uzayıp gidiyormuş gibi geldi, sanki kendimden çok uzaktaydım; gerçi önsezilere de pek inanmam. Belki de o gün alıştığımız düzenin bozulmuş olması beni huzursuz etmişti. Kapıyı açarken anahtarlarla cebelleştim. Bütün ışıklar kapalıydı. Ev zifiri karanlığa gömülmüştü. Parıldayan gölgelerin arasında babamı yerde sırtüstü yatarken gördüm, kollarından biri havaya kalkmış ve yüzmeye çalışıyormuş gibi duruyordu. Neredeyse metalikti, loş ışıkta hafifçe parlıyordu. Kan içindeydi. İçime kocaman bir çivi gibi keskin bir pişmanlık saplandı ve sanki ciğerlerimdeki bütün havayı bir anda boşalttı. Nefes alamıyormuş gibi hissediyordum. Parmaklarım kıvrılıyor, kollarımdan yukarı tırmanan o boğulma hissi bütün bedenimi öne doğru büküyordu.

Şanslıydık. Burnu kırılmış, bu yüzden de çok kan kaybetmişti ama karanlıkta her şey olduğundan çok daha korkunç görünmüştü. Acil servisteki hemşireler, kırık burnu dışında bir sorun olmadığını söylediler. Bunu söylerken babamla benim aramda duruyorlardı. Hastane odasının ışıkları öylesine parlaktı ki her şey iki boyutlu görünüyordu; herhangi bir şeye uzanıp dokunmak, eline alıp tutmak mümkün değilmiş gibiydi. Babamın gözleri kan çanağına dönmüş, yüzü morarıp şişmişti. Dudağının kenarında yeni atılmış dikişler uzanıyor, hâlâ kanayan burnuna iki parça gazlı bez tıkıştırılmış öylece duruyordu. Hortlağa benziyordu. Yeni bir sorun olmadığını söylediler. Halihazırda var olan her şey olduğu gibi duruyordu ama bunlara yeni bir şey eklenmemişti ve eve dönebilirdi.

Babam bizimle yaşamaya başladı; elektronik yatağını ve koltuğunu yemek odasına yerleştirince orası onun bakım odasına dönüştü. Ana banyo kısa sürede ilaçlarıyla, kaymayı önleyen aparatlarla ve diğer tıbbi ıvır zıvırla dolup taştı; biz de mimari açıdan malzeme odasından bozma bir tuvaletten pek farkı olmayan ebeveyn banyomuzu sadece ikimizin kullanacağı ikin-

ci bir banyoya dönüştürmeye karar verdik. Bu süre boyunca, kendimizi buna inandırmak istercesine sürekli iyileşebileceğini söyleyip durduk. Ama artık durumu oldukça ağırdı. Sekiz yıllık *Alzheimer*'dan sonra başka türlüsü de beklenemezdi zaten. Doktorlar böyle söylemiyordu tabii. Daha da kötüleşeceğini bildikleri için, "Şimdilik o kadar da kötü değil," diyorlardı. Ama bunu ne bana sordular ne de babama; sorsalardı ikimiz de "Şimdilik o kadar da kötü değil," demezdik.

Sakin kalmaya çalışarak bunun ustaların yaptığı bir şaka olabileceğine karar verdim. Kocamın kilit açma merakını öğrenmişlerdi ve benim de onlar çalışırken kapının yanında kulak kabarttığımı biliyorlardı; belli ki sosyal medyada gördüğümüz, yorumlarda herkesi kahkahaya boğan ama aslında kurbanlarının hayatını mahveden şakalardan birini bana yapıyorlardı.

"Tamam, çıkabilirsiniz artık!" diye bağırdım ve banyo kapısını ardına kadar açtım. Gizli bir bölmeden sırıtarak çıkan ustalar olmadı. Bir kez daha bağırdım: "Çok komik! Hadi, çıkın artık!" Bir dakika kadar sonra, tam da o sırada parmaklıklarının önünden bir gardiyanın geçtiği, her köşesi bir hapishane hücresi gibi döşenmiş odaya adımımı attım. İçimi büyük bir rahatlama kapladı.

"İyi kandırdınız beni!" Sesim boş odada hafifçe yankılanarak yayıldı.

Kılık değiştirmiş müteahhidim olabileceğini düşündüğüm gardiyan beni görünce gerçekten afalladı. "Bu da ne?" diye bağırdı Türkçe. Şaşkın bir ifadeyle yüzüme baktı. Ben de İtalyanca konuşarak bana bunun ne anlama geldiğini açıklamasını istedim. Kafası karışmış bir halde Türkçe olarak ne istediğimi sordu.

"Ben neredeyim?" diye Türkçe karşılık verdim.

"Hasta mısın nesin? Silivri Hapishanesi'ndesin."

Sabırsızlanmaya başlamıştım. "Hayır. Burada iki duş başlıklı, masaj jetli, mermer oturaklı bir duş olması gerekiyordu."

"Masaj jetli mi?" diyerek güldü. "Yok, burası hapishane."

"Ama benim banyomda ne işi var?"

"Burası senin banyon değil ki," dedi. Az önce geçtiğim kapıyı, onun ardındaki yatak odamı işaret ettim. Hücrenin içine doğru baktı, kaşlarını çattı. "Bunu nasıl becermişler böyle?"

"Ustalar işi bugün bitirdi. Tesisatçı da suyu daha demin açtı," dedim.

"Peki Silivri Hapishanesi'nin banyonda olduğunu nereden çıkardın?" dedi. "Ya tam tersiyse, yani banyon Silivri Hapishanesi'ndeyse?"

Aslında gayet yerinde bir soruydu ama yine de sinirimi bozmuştu. O hödük, parmaklıkların bu tarafında asıl mağdurun ben olduğumu göremiyor muydu? Sonuçta banyosuz kalan bendim, onun uyduruk hapishanesindeyse hâlâ bir sürü boş hücre vardı. "Kendinizi benim yerime koyun," dedim.

"Vay canına! İyiymiş!" dedi. "Bir gardiyan bunu daha önce hiçbir mahkûmdan duymamıştır eminim. Buradan çıkmak istiyorsan bundan daha zekice bir şey bulman gerekecek."

Bunun üzerine tepem attı. Öne atılıp bütün gücümle parmaklıklara abandım, neredeyse kendi kendimi boğacaktım ama parmaklıklar milim kıpırdamadı. Yakından bakınca gardiyanın, iki yanda da görüş açımın ötesine uzanan bir koridorda durduğunu gördüm. Bütün bunları bizim küçücük ebeveyn banyosuna nasıl sığdırmışlardı, anlamak mümkün değildi.

"Kimseye söyleme," dedi, sanki pencere perdesinin arkasındaki bir filden söz ediyordu. "Bunu müdüre açıklamak zorunda kalmak istemiyorum. Zaten yeterince sorunum var, bir de sen başıma iş açma."

Ağzından "sorun" kelimesi çıkar çıkmaz hücreden fırlayıp yatak odama koştum, kapıyı hızla kapatıp muşambayı yeniden indirdim. Kocamın işten dönmesine en fazla on dakika vardı. Ani bir karar vermek için fazla uzun, doğru dürüst bir plan kurmak içinse fazla kısa bir süreydi. Ana banyoya gittim. Babam aynanın karşısında öylece duruyordu. *Merhaba baba, nasılsın? Bir şeye ihtiyacın var mı? Battaniye ister misin? Çay yapayım mı? Biraz sandviç hazırlayayım mı?* diye sorarken lavabonun altındaki s

borusunu söktüm. Sonra mutfağa gidip takım çantasını aldım ve tam bir telaş içinde koşturarak –doğrusu kocam geç bile kalmıştı ve her an kapıdan girebilirdi– bir avuç lokma anahtar, somun, cıvata, tornavida, pense ve söktüğüm s borusunu yatak odasındaki muşambanın yanına fırlattım; tesisat işinin bitmesi için birkaç güne daha ihtiyaç varmış gibi görünsün istiyordum. Birkaç dakika sonra kocamın dış kapıyı açtığını duydum. Hemen koridora fırlayıp yanağına bir öpücük kondurdum. O da çenemi okşadı. Evrak çantasını elinden aldım, gerçi çantanın hiçbir işlevi yoktu ama yine de evrak çantası taşımak hoşuna giderdi. Ona tesisatçının bir hata yaptığını, bu yüzden bir süre daha babamın banyosunu kullanmak zorunda kalacağımızı söyledim.

İç çekip günümün nasıl geçtiğini sordu, sonra da her zamanki, artık iyice alıştığımız düzenimize döndük ama benim aklımda tek bir şey vardı: hapishane. Evde çıkan en ufak ses bile tüylerimi diken diken ediyordu. Kapının hemen öte yanında gerçek, kanlı canlı bir gardiyan dolaşıyordu. Bu, banyomuza bir mahkûmun da yerleşeceği anlamına mı geliyordu? Dairenin duvarları ses geçirmez değildi, kendi kendilerine fısıldaşmalarını duyacak mıydık? Ya koridorda bir gardiyan bağırmaya başlarsa ya da daha kötüsü alarm çalarsa? Ya kavga çıkarsa? Kocamı bunların sadece arızalı bir klozetten gelen sesler olduğuna inandırmam mümkün değildi. Daha da kötüsü, ya öbür taraftakiler dairemizde konuştuğumuzu duyup gardiyanları bir Buster Keaton filmindeki polisler gibi yatak odamıza doldurursa? Neyse ki benim hapishanem sessizdi ya da başka bir mucize eseri sesler kapının ötesine geçmiyordu, böylece geceyi olaysız atlattık.

Ertesi sabah, rutinlerimizin ağır çekimde gerçekleştirilen sessiz bir gösterisi gibiydi. Kocamın bir an önce kapıdan çıkıp işe gitmesini istiyordum ama o her zaman kahvesiyle kahvaltısı arasına minik bir mola sıkıştırır, (öyle ya da böyle edebî sayılacak) bir dergiyi biraz karıştırır ya da sonuna bir türlü yaklaşamadığı o upuzun kitaptan bir iki sayfa okurdu. Ben de bütün bu süre boyunca kocamın canı sıkılsın da yatak odamızdan uzak dursun diye gardırobumu

toparlıyormuş gibi yapıyor; hangi kıyafetleri ikinci el dükkânına verebileceğime, hangilerini tamir ettirebileceğime, hangilerini de birkaç yeni aksesuarla yeniden kullanılabilir hale getirebileceğime karar veriyormuş gibi yüksek sesle kendi kendime konuşuyordum. Her an ebeveyn banyosunda bir gürültü kopacağından emindim: mahkûmları uyandıran sabah alarmı ya da hoparlörden yükselen bir anons, belki de ezan. (Bu hayatım boyunca hiç düşünmediğim bir şeydi, hapishanede müezzin olur muydu sahi?)

Babam odasından çıkıp ağır ağır mutfağa doğru ilerledi. Tembellik edip geç kalkmışım gibi "Kahve!" diye bağırdı bana. Kocam yalnızca kendine bir fincan kahve yapmıştı. Kendi kendini idare eden bir adamdı, başkalarına ne zaman faydalı olabileceğini pek fark etmezdi.

"Evet, evet, bence bu bluzun üzerine kısa bir yelek çok yakışır!" diye bağırdım karşılık olarak, yatak odasında bir aşağı bir yukarı dolaşırken "Amaan!" diyerek kapıyı güm diye kapadım, sonra da kapının altındaki aralıktan sesim içeri gidecek şekilde kendi kendime konuşmaya devam ettim. "Yeni bir babet almam lazım. Hatta benim için yeni sayılacak ikinci el bir çift alsam daha da iyi olur!"

"Kahve!" diye bağırdı babam yine.

Kocam nihayet bir sayfayı bitirebildi (bugün sıra o upuzun kitaptaydı), reçelli kızarmış ekmeğini ağzına tıkıştırdı; içinde kitabını, bir dergiyi ve bir türlü bitiremediği bulmacayı taşıdığı evrak çantasını kaptığı gibi "Baban kahve istiyor!" diye bağırarak işe gitmek üzere çıktı.

Tadilatı yeni bitirilmiş Banyomun önünde bir aşağı bir yukarı dolaşırken geri dönmeyeceğinden emin olmak için birkaç dakika bekledim. Sonra müteahhidi aradım, ardından numarasını bulabildiğim bütün ustaları tek tek denedim, en sonunda yine müteahhide dönüp defalarca aradıktan sonra nihayet telefonu açtı ve evime ne yaptığından haberi yokmuş gibi gayet rahat bir sesle, "Alo?" dedi.

"Tadilatı berbat etmişsiniz!" diye söze girdim.

"Hiç sanmıyorum," dedi. Haklıydı aslında, daha kim olduğumu bilmiyordu. Adımı, adresimi söyledim ve tadilatı berbat ettiklerini bir kez daha tekrarladım.

Sesimi tanıdığını söyledi.

Mutfaktan çatırtı sesleri geldi. Babam kesin kendine kahve yapmaya çalışıyordu. Sese aldırmadan müteahhitten bu korkunç hatanın hesabını vermesini istedim. Mutfaktan bu kez ezilen bir kol saatini andıran daha küçük bir çıtırtı yükseldi, ardından babamın kesik kesik nefesler arasında bir şeyler mırıldandığını duydum. Babama bakmaya giderken müteahhitten söylediklerini tekrar etmesini rica ettim. Mutfak penceresinin önünde durmuş, çalışmamış olmasına rağmen küçük bulaşık makinesini büyük bir dikkatle boşaltıyor, kirli tabaklarla tencereleri derli toplu minik dolaplara yerleştiriyordu. Büyük bir kâseyi almak için iyice eğildi ama tekrar doğrulmayı bir türlü başaramadı. Kendi kendine ayakta durabilen geniş ayaklı bastonunu her zamanki gibi mutfağın öbür ucunda bırakmıştı ve baston, dolaplarla duvar arasındaki geçişi kapatıyordu. Bastonunu getirip eline verdim, kâseyi de alıp lavaboya koydum. Hiç aldırmadan kâseyi yeniden lavabodan çıkardı ve ait olmadığı üst dolaba dikkatle yerleştirdi.

Toplum içinde uslu durmayan çocuklarla konuşurken saygın yetişkinlerin takındığı o tehditkâr kısık sesle "Onlar temiz değil," diye fısıldadım. Müteahhitten özür dileyip telefonun çekmediğini söyledim ama tam da açıklamalarına yeniden başlayacakken babam bu sefer kahve öğütücüsünü çalıştırdı. Artık telefondaki sesi hemen hemen hiç duyamıyordum ve babam da tekrar bulaşık makinesindeki porselenleri ve çatal bıçakları şangırdatmaya başlamıştı. Hızla odama dönüp muşambanın altından geçerek hapishane hücresine girdim ve nihayet sessizliğe kavuştum. Banyoma bir hapishane kurulmuş olması akıl almazdı ama onu Türkiye'den gizlice çıkarmayı başarmış olmaları da beni bir o kadar şaşırtıyordu. Müteahhit ise müşterileriyle her ayrıntıyı mutlaka teyit ettiğini, bunun için imzalı onay belgeleri aldığını, hatta benim de kullanılan malzemeleri ve armatürleri onayladığımı gösteren imzalı kâğıtların taranmış kopyalarını az önce e-postayla gönderdiğini anlatıyordu.

"Evet, malzemeler ve armatürler doğru olabilir belki ama onları tamamen yanlış kullanmışlar! Ortaya benim tasarımımın

korkunç bir parodisi çıkmış. Ben bide istemiştim, hapishane lavabosu değil. Bildiğiniz cezaevi hücresi bu!"

"Bu çok kaba bir abartı," dedi müteahhit. "Üstelik aksanınız yüzünden söylediklerinizin yarısını bile anlamıyorum."

"Hayır," diye üsteledim. "Banyonun olması gereken yerde gerçekten bir hapishane var. Üstelik içinde bir gardiyan bile var!"

"Ne olursa olsun bu pek mümkün görünmüyor," dedi müteahhit ve telefonu kapattı.

Tam o sırada kahve fikri, kahve öğütücüsünün sesiyle aklıma düşmüş de sonra fırlayıp evin içinde kendi kendine dolaşmaya başlamış gibi hücrenin köşesinde küçük bir fincan Türk kahvesi belirdi. Mavi arabesk desenlerle süslü zarif bir fincandı ve aynı desenleri taşıyan küçücük tabağıyla birlikte öylece duruyordu. Nereden gelmişti? Kesin gardiyan getirmişti ama ne gelip geçtiğini görmüştüm ne de porselenin beton zemine usulca bırakılırken çıkardığı o hafif sesi duymuştum; hem düşününce, Türk hapishanelerinde mahkûmlara kahve ikram edilmesi de pek akla yatkın değildi. Kahve orada öylece duruyordu, gardiyansa ortalıkta yoktu. Bir yudum alır almaz içimi tuhaf bir sevinç kapladı. Mandabatmaz'da servis edilen kahvenin tıpatıp aynısıydı, köpüğü öylesine yoğundu ki lüks bir rüyanın dokusunu andırıyordu. Sadece dört sandalyesi olmasına ve kahveden başka hiçbir şey satmamasına rağmen ailece en sevdiğimiz kahvecilerden biriydi burası. Bir anlığına gerçekten yeniden oradaymışım gibi geldi, İstanbul'la arama giren zamanın ve mesafenin büyüklüğünü bütün ağırlığıyla duyumsadım, sonra da o mesafelerin yalnızca kısa bir anlığına da olsa ortadan kalktığını hissettim. Kahveyi babama götürdüm. Fincanı eline verdim, sonra da içme hareketi yaptım.

"Mandabatmaz'daki kahvenin aynısı, ne dersin?" diye sordum.

Bir yudum aldı ve yüzünü buruşturdu. "Doğru değil," dedi. Bu cümleye en az bastonuna yaslandığı kadar yaslanır olmuştu. Düşünceleri gümüş renkli nehirlerde kayıp giden yılan balıkları gibi elinden kaçıyor, onları yakalayacak kelimeler de zihninden birer birer sıyrılıp gidiyordu; geriye ise artık dile getiremediği o kesik

kesik düşüncelerin yerine geçmek zorunda kalan birkaç kıymetli cümleden başka bir şey kalmıyordu.

"Eskiden tam da böyle yapmazlar mıydı?" diye yeniden sordum; ağzından bir şeyler çıksın, belleğini az da olsa harekete geçirebileyim istiyordum. Mandabatmaz, babamın en sık gittiği kahvecilerden biriydi, beni götürdüğünü hatırladığım ilk kahveciydi, daha doğrusu, kahvesini diğerlerinden farklı yapan tek kahveciydi. Usulca, Beyoğlu'ndaki o en sevdiğimiz kahveciyi ve kahvesinin tadını hatırlayıp hatırlamadığını sordum.

Önce anlamış gibi bana baktı. Fincanı yeniden dudaklarına götürdü ama yüzü değişti. Hayal kırıklığı apaçık ortadaydı. Kaşlarını kaldırıyor, dudaklarını büzüyor ama hiçbir şey söylemiyordu. Aynı ufak yüz ifadelerini tekrar edip duruyor, aklını başına toplamaya, düşüncelerini bir araya getirmeye çalışıyordu ama sonunda yine yalnızca kaşlarını kaldırıyor, dudaklarını büzüyor ve hiçbir şey söylemiyordu.

Fincanı elinden alıp kahvenin kalanını ben içeyim dedim ama anlaşılmaz bir şekilde fincan bomboştu; yalnız kahve değil, telvesi bile yoktu.

Babamı hastaneye ilk götürüşümüz neredeyse on yıl önceydi. 2013'te hâlâ İstanbul'da, ağaçların neredeyse tamamen örttüğü bir mezarlığa bakan kıvrımlı bir sokaktaki evimizde yaşıyorduk. Daire babamındı, ondan önce de onun babasınındı; zaten hayatındaki hemen her şey böyleydi (kravatlarının hepsi ya kendisiyle yaşıt ya da ondan bile yaşlıydı). Annem 2003'te öldü ve yaklaşık altı ay sonra babam daireyi satıp Karadeniz kıyısına doğru bir eve taşınabileceğimizi düşündüğünü söyledi. Ona beklemesi için yalvardım, liseyi bitirip üniversiteye başlayana kadar beklemesini istedim. Daha sonra her birkaç yılda bir babam bunu yeniden dile getirdi, ben de her seferinde onu biraz daha beklemeye ikna ettim ama psikoloji yüksek lisansımı bitirdikten ve evlenip kocamın yanına taşındıktan sonra babam artık buna daha fazla dayanamayacağını söyledi. Anne babası, onlardan sonra da karısı bu evde ölmüştü. "Ölüler beni sayı olarak geçti, bu da karaciğerime iyi

gelmiyor. Bu ev anılarla dolu; köşelerde, süpürgeliklerin dibinde bile birikip duruyorlar," diyordu. Yıllar içinde topladığı paranın bir kısmıyla Boğaz'ın öbür yakasında, Üsküdar'da bir emekli sitesinde küçük bir ev satın aldı. "Manzaranın değişmesi şart," dedi.

Babam taşındı, kocamla ben de Dolmabahçe yakınlarındaki o kutu gibi evimizden çıkıp çocukluğumun geçtiği daireye yerleştik (kira ödemeyecektik, üstelik üç kat daha büyüktü). Babam aradığında Asya yakasının ona iyi gelip gelmediğini sorardık, o da Avrupa'nın hâlâ bildiğimiz Avrupa olup olmadığını sorardı. Ara sıra akşam yemeğine gider, yeniden ısıtılması kolay yemekler götürürdük; ondan ayrı oluşumuzu biraz olsun telafi etmeye, ziyaretlerimizin arasındaki zamanı daha kısaymış gibi hissettirmeye çalışırdık. Ama sonunda coğrafya ilişkimize hükmeder oldu. Babamla daha seyrek konuşmaya, birlikte daha az dışarı çıkmaya başladık. "Alt tarafı bir vapur uzağınızdayım," derdi, bunun bir teselli mi yoksa sitem mi olduğunu kestirmekse pek mümkün değildi.

"Ben de öyle," diye karşılık vermiştim söylediği şeye içerleyerek. Aslında üniversitedeki derslerine gitmek için her sabah vapurla karşıya geçiyordu. Ders vermek için her gün o yolu gidip gelmeye vakti de mecali de vardı ama sıra kızını görmeye gelince ikisi de yoktu. Üstelik üniversite bizim eve taksiyle birkaç dakika uzaklıktaydı, buna rağmen dönüşte uğrayayım dediği de olmazdı. Haftalardır bunu yapmasını söylüyordum ama belli ki onun için böyle bir ihtimal söz konusu değildi. Evden taşınmasının sebebi hayaletlerden kaçmaktı, bunu unutup ısrar etmek düşüncesizlikten başka bir şey değildi. Yine de ikinci yatak odasını spor odasına çevirdiğimi öğrenince çok öfkelendi.

"Ben ziyarete geldiğimde nerede kalacağım?"

"Gelmiyorsun ki."

Ama ben de onu ziyarete gitmiyordum. Okullarla hastaneler arasında koşturmaktan başımı kaşıyacak vaktim olmuyordu, ayrıca halalarımın ve amcamın da Üsküdar'a çay içmeye ya da akşam yemeğine gittiklerini hiç görmemiştim. Babam aksi biri olup çıkmıştı, bence annemle evlenmeseydi bu kader onu çok daha erken yaşlarda yakalayacaktı. Siyasetbilimi hocasıydı, bu yüzden onunla

vakit geçirmek bazen insanı bunaltabiliyordu. Sürekli ciddi ve anlamlı konuşmalar yapmak, insanı ciddi ve anlamlı değişikliklere yöneltmek isterdi. Ülken için elini taşın altına koymuyorsan, o ülkeden saygı görmeyi de hak etmiyorsun der, benzin fiyatlarından çocuk programlarına kadar her konuda lafı döndürüp dolaştırıp bu fikre getirirdi.

Dalgınlıktan ve ihmalkârlıktan üç ayı aşkın bir süre onu hiç aramadım, en sonunda o beni arayıp kabalık ettiğimi söyledi. Aklıma vapur meselesi geldi. Anne babalarının incinmiş haline karşı çocukların gösterebildiği o inatçı duyarsızlıkla telefonların iki yönlü çalıştığını, isterse onun da beni çok daha önce arayabileceğini söyledim.

"Zor geliyor," dedi özür diler gibi. "Evin numarasını çevirmek… Bazen annen açacak diye korkuyorum. Zaman… yani… zamanda kaybolmuş haldeyim. Ararsam telefonu annen açar diye korkuyorum."

Bundan sonra onunla iletişim kurmak için bilinçli bir çaba göstermeye, aramızdaki bağı ayakta tutmaya çalıştım ama yeniden canlandırmaya uğraştığım, büyük ölçüde tek taraflı kalan bu çabalar da sonunda yavaş yavaş sönüp gitti; köprünün üzerinden kısa bir taksi yolculuğu ya da geniş ve görkemli boğazı salına salına geçen bir vapur kadar yakın olmamıza rağmen bir yıl boyunca hiç konuşmadık, birbirimizi bundan daha da uzun süre görmedik.

Protestolar başlayınca bu durum değişti. Vahşi bir yazdı (gerçi yaz dediğin zaten her zaman taşkınlığa ve coşkuya yatkın değil midir?) ve şehir, gidişata itiraz eden insanlarla dolup taşmıştı. Babam da kuşkusuz hem yalnızlığın hem de huzursuz şehirle aynı huzursuzluğu paylaşmanın etkisiyle, beni neredeyse her gün arayıp televizyonu açmamı söylemeye başladı. Bir saat kadar birlikte izliyorduk. Meydan insanlarla dolup, dev bir kalp karıncığı gibi atıp dururken ben pek bir şey söylemiyordum; öte yandan babam bütün bu süre boyunca durmadan konuşuyor, benim ilgisiz "hı hı" ve "yok artık"larıma hiç aldırmadan bulunduğum mahallede neler olup bittiğini, şehrimin nasıl değiştiğini, ülkenin Erdoğan'ın iktidarında yıllar içinde nasıl aşındığını bilip bilmediğimi

soruyordu. Ben omuz silkiyordum, gerçi o bunu göremiyordu. Açıkçası bütün bunların neyle ilgili olduğunu pek bilmiyordum. Ona, siyasi gelişmeleri takip etmenin yaşlı bir adam için kolay olduğunu söylemek istiyordum; bütün gününü dolduracak başka bir şeyi, yetiştirmesi gereken işleri, hazırlaması gereken akşam yemeği ya da haberler yerine komedi dizisi izlemek isteyen bir eşi yoktu. Ama bunu söyleyemedim. Aslında annemi özlediği için beni aradığını biliyordum çünkü ailede onun uzun siyasi nutuklarını sabırla dinleyen tek kişi annemdi, haberleri onun kadar yakından takip eden de yine oydu. İşte o zaman onu bize davet etmeye başladım. Yalnızlığının ona iyi gelmediğini düşünüyordum. Hem böylece son aylarda iyice alıştığı dondurulmuş hazır yemekler yerine düzgün beslendiğinden de emin olabilecektim. Biraz şaşırsam da bu davetleri kabul etti. Kanepede yan yana oturup protestoların gelişimini izledik. Gezi Parkı'nın çevresinde toplanan kalabalığın gitgide büyümesini seyredebileceğimiz sürece seyrettik. Bir tutam çimi ve birkaç ağacı korumaya çalışan birkaç düzine çevreciyle başlayan hareket, bir haftadan kısa bir sürede İstanbul'da her gün yüz bini aşkın insanın örgütlendiği; İzmir, Hatay, Bursa, Adana ve Antalya gibi şehirlerde de yaklaşık bir milyon kişinin katıldığı dev bir protesto hareketine dönüşmüştü.

Dizüstü bilgisayarlarımız ve telefonlarımızdan farklı haber kanallarını aynı anda, seslerini sonuna kadar açarak izliyorduk. Herkesin ağzını burnunu toz maskeleriyle, atkılarla ya da tişörtlerle kapattığını gördük. Slogan atıyor, şarkılar söylüyor, futbol taraftarları gibi hep birlikte tempo tutuyorlardı. Park bankları, sokak tabelaları, el arabaları, sökülmüş kaldırım taşları, çöp konteynırları, otomobil lastikleri ve ironik bir şekilde ağaç dalları Taksim Meydanı'nın girişlerinde barikat kurmak ya da ateşe vermek için kullanılıyordu. Gruplar halinde dolaşan insanlar elleriyle kapalı dükkânların kepenklerine ya da evlerinden getirdikleri ince teneke levhalara vuruyordu. Kimileri meydanı çevreleyen caddelerde trafiği durduruyor, kimileri yoldan geçen araçları korna çalmaya teşvik ediyor, sürücüler de buna uyum sağlıyordu. Davullar, gitarlar, flütler, kornalar çalınıyordu. İnsanlar sırt çantalarından

çıkardıkları biraları art arda içiyor, yüksek sesle müzik dinliyordu. Birçoğu ellerinde esprili el yazısı pankartlar taşıyordu: "Alkolü yasakladın, millet ayıldı", "O gazı tek nefeste çekeriz, kardeş", "Korkma lan, biziz! Halk!" Binlerce telefondan durmadan Twitter ve Facebook bildirim sesleri yükseliyordu. Gazeteciler mikrofonlara bağırırken televizyon kameraları taşıyan kalabalıklar kaynayan meydanı görüntülüyordu. Bazı gruplar zafer kazanmış gibi dans ediyor, bazılarıysa hararetle tartışıyordu. Herkesin bir sloganı, bir düsturu, tekrar edip durduğu bir sözü vardı. Babam, gelecek nöbeti tuttuklarını söyledi. Bunun bir ülkenin kuruluşu olduğunu söyledi, sonra "Hayır!" dedi, "Ülke zaten tam olarak bu demektir, ülke dediğin şey bitmeyen bir mücadeledir." İnsanlar gelmeye devam ediyor, mahallenin dört bir yanını kesen cadde ve sokaklardan meydana akıyordu. Şehirden parka doğru devasa bir akındı bu; alçak duvarların üzerinden taşıyor, meydana çıkan sokakları kaplıyor, oluklara yayılıyor, otomobillerin, balkonların ve çatıların üzerine tırmanıyor, saçaklardan ve sokak lambalarından sarkıyor, sanki gökten yağıyordu. Ah, ne büyük bir gürültüydü o; Tanrım, bütün şehri dolduran, sınır tanımayan öyle bir uğultuydu ki görmezden gelmeye çalışsak da küçülüp bir köşeye saklanmak istesek de o sesten kaçış yoktu. Gün boyu, her gün, kargaşanın uğultusu hiç dinmiyordu; tam ortasında ise protesto sayesinde devlere dönüşmüş gibi imkânsız uzunlukta gölgeleri olan meydan ve insanlar duruyor, kırmızı bayrakların, beyaz ay ve yıldızların görkemli dalgası şehrin üzerine yayılıyordu.

Ama bütün bu hayhuyun gerisinde, ara sokakların karanlık kuytularında ve ıssız yan sokaklarda polisler kümeler halinde bekliyordu; kimileri mavi üniformalarıyla, kimileri siyah çevik kuvvet teçhizatlarının içinde beyaz miğferleri ve kalkanlarıylaydı, kimileri ise cop ve tüfeklerini kuşanmıştı. Hareketlerinin akışkanlığında rüyayı andıran bir yan vardı. Meydanın üzerinden ince göz yaşartıcı gaz bulutları sürüklenip geçiyor, onların gerisinde ise üzerine yerleştirilmiş tazyikli su toplarıyla birkaç gri TOMA beyaz güneşin altında sessizce bekliyordu.

İzlediğimiz televizyon kanallarının yayını kesilince haber sitelerindeki videolara yöneldik. Onlar da sansürlenince bu kez devlet tarafından en nihayetinde o da kapatılana kadar Twitter'daki görüntüleri izledik. Kocam cinnetin eşiğine gelmişti ve bütün yazı, bombalanma ihtimaline karşı küvete sinmiş halde geçirdi (devletin en korkutucu şey olduğu bir dönemde ve öyle bir evde büyümüştü). Bense bunca insanın birbirine zarar vermeden bir araya gelebilmiş olmasından etkilenmiştim. Barikatlarda ve çadır kamplarda bu kadar uzun süre dayanabilmelerine, polisin onları dağıtmak için gerçekleştirdiği baştan savma birkaç girişimi geri püskürtmelerine ya da görmezden gelmelerine hayranlık duyuyordum ama onlara katılma isteğim yoktu. Kendimde parka gidecek cesareti uyandırmaya çalıştım, yaşlı olmasına rağmen babamın da aslında bunu istediğini biliyordum ama içimde beni harekete geçirecek o küçücük kıvılcımı bir türlü bulamadım.

Babamsa gelişen her olayı büyük bir takıntıyla izliyor; anarşistler, komünistler, çevreciler, Kemalistler, Turancılar, sosyalistler, işçi sendikaları gibi birbirinden farklı grupların taleplerini öğrenmeye çalışıyordu. Bana hepsini uzun uzun anlatıyordu, ben de tıpkı bana trigonometri öğretmeye çalıştığı zamanlarda olduğu gibi kafası karışmış bir çocuğa dönüşüyordum ve sözcükler anlamsız bir karmaşa halini alıp birbirine girerken tamamen boş gözlerle bakıyordum ama bazen o da kendi anlattıklarının içinde kayboluyor, bütün o isimleri ve kısaltmaları birbirine karıştırıyordu; ben de bunu fark ettiğim ender zamanlarda, son günlerde yeterince uyuyup uyumadığını, düzgün yemek yiyip yemediğini soruyordum. Babam kendine bakmayı bilen biri değildi; annem hayattayken buna hiç ihtiyaç duymamış, annem öldükten sonra da bunu öğrenememişti.

Bazen de bir siyasi partinin adı gibi çok daha basit şeyleri unutuyor ve o bilgi, üzerine yazıldığı kum tanesiyle birlikte kulağından düşüp gitmiş gibi oluyordu. Zaten ortada o kadar çok grup, o kadar çok talep vardı ki –üstelik Türkiye siyaseti benim için başlı başına bir labirentti– o yüzden arada birkaç şeyi birbirine

karıştırmasını pek önemsemiyordum. Asıl kaygılandığım, protestoların onu yavaş yavaş yiyip bitirmesiydi. Telefonda konuştuğumuzda sesi sık sık bütün geceyi neredeyse histeri halinde uykusuz geçirdiği için sersemlemiş geliyordu. Tıraş olmayı da bırakmıştı. Bir keresinde ona bir tabak yemek götürdüğümde televizyonun önündeki kanepenin üzerinde gelişigüzel atılmış battaniyelerle bir yastık gördüm.

Aklını protestolardan biraz olsun uzaklaştırabilmek için bütün aileyi akşam yemeğine davet ettim. İlk gelen babam oldu ve doğruca televizyona gidip haberleri açtı. Halalarım da kısa süre sonra, her biri elinde bir şişe şarapla geldiler. Büyük halam oğlunu, küçük halamsa son dört ayda biriktirdiği bir tomar otopark cezasını yanında getirmişti. Niyeti onları da protestolara götürmekti. "Sesimi duyacak bir hâkim, hatta bir polis memuru bile bulamıyorum. Belediyeye gidip sekretere yalvarıyorum biriyle görüşeyim diye ama ne kadar çok dilekçe verirsem vereyim her zaman herkesin meşgul olduğunu söylüyorlar. Protestolarda bu kadar polis varken birine denk gelir, işimi de orada hallediveririm artık." Halam şaka yapmadığı halde güldü. Bizim ailedeki bütün kadınlar dertlerini yanlarında taşımayı sever, herkes onların neyle uğraştığını bilsin isterlerdi.

Büyük halam da bu fikri destekledi ve isterse onunla birlikte gidebileceğini söyledi. Ertesi gün gidebilirlerdi. "Zaten alışveriş merkezinde değiştirmem gereken bir eteğim de var."

"Orası polis kordonuna alınmıştır bence," dedim.

"Protesto bu, konser değil ya. Bileklik kontrolü yapacak değiller."

"Bilmiyorum," dedi küçük halam. "Çevik kuvvet bizim sokağın bir ucunu kapatmıştı. Eve gitmek için bütün yolu dolaşmak zorunda kaldım." Bunu olabildiğince gündelik bir şeymiş gibi söylemeye çalışıyor, apartmanının önünde tanklar ve zırhlı polislerin beklemesi hayatın olağan akışıymış gibi kendini buna inandırmaya uğraşıyordu. Sigara dumanını dağıtır gibi elini havada salladı.

Kısa süre sonra amcamla karısı da geldiler. Tam o sırada denizin açıklarındaymış gibi uzaktan gelen bir patlama sesi yükseldi

ve yarattığı titreşim ayaklarımızdan dizlerimize, oradan da midemize kadar çıktı. Aşağıdaki sokak köpekleri havlamaya başladı. Üç halam bir anda müzik setine koşup çalıştırmaya uğraştı. Kendileri gibi o da biraz yaşlanmıştı; ilk anda nasıl çalıştıracaklarını çıkaramadılar, ben bir *bossa nova* kaseti bulup çalma düğmesine basana kadar kendi aralarında atışıp durdular. Sonra beni hafifçe salona doğru itip yeniden mutfağa döndüler, tencerelerde fokurdayan yemeklerin kapakları tıkırdarken müziğe uyarak küçük dans adımları atmaya başladılar.

Salonda babam haber spikerini daha iyi duyabilmek için televizyonun sesini durmadan açıyor ama spikerin söylediği her şeye de itiraz ediyordu. Yanında kuzenim (kısa süre önce İsveç'te doktoraya kabul edilmiş ve yaz sonunda oraya gidecek bir siyaset bilimi öğrencisi) ile amcam (yakın zamanda bir plastik fabrikasına yatırım yapmış ve Çin'deki iş görüşmeleri turundan yeni dönmüş küçük çaplı bir kodaman) oturuyordu. Amcamın kendi oğlu bu akşam gelememişti; zengin petrolcülerin ve emlak patronlarının çocukları olan arkadaşlarıyla birlikte Balkanlar'da arazi motosikleti turlarına çıkan, İtalya'da kayak yapan, Marmara Denizi'nde düzenlenen gösterişli yelken yarışlarında yatlarla dolaşan, şehrin kıvrıla kıvrıla uzanan sokaklarında pahalı arabaları gereğinden çok daha hızlı süren bir tipti kendisi.

Buradaki kuzenim, yani siyaset bilimi öğrencisi olan, babamla uğraşmaktan büyük keyif alırdı. Yanına oturup boğazını temizledikten sonra, "Dayı, Erdoğan'ın geçen hafta ne yaptığını gördün mü?" ya da "Dayı, şu Erdoğan var ya…" demesinin babamı çileden çıkarmaya yettiğini daha on üç yaşındayken keşfetmişti. Bugün de farklı değildi. Babamın yanına oturup spiker, iyi vatandaşların kendi güvenlikleri, şehrin güvenliği ve polisin güvenliği için evlerinden çıkmamaları gerektiğini söyleyene kadar bekledi. Babam daha ağzını açamadan kuzenim başını sallayıp, "Doğruya doğru," dedi. "Hakkını vermek lazım."

"Dünkü çocuk ne bilir ki?" diye çıkıştı babam.

Amcam antepfıstığıyla viski istedi; halalarım da hemen koşturup küçük bir kâse dolusu fıstık, kabukları atmak için boş bir

kâse, ağzına kadar buz doldurulmuş bir bardak ve bir viski şişesini getirip önüne koydular. Amcam, çıt çıt sesler çıkararak kabukları kırıyor, fıstıkları ağzına atıyor ve görkemli bir şekilde çiğniyordu (eğer çiğnemek için böyle bir şey söylenebilirse tabii). O çiğnerken fıstıklar dişlerinin arasında tıkır tıkır ediyordu. Öyle bir adamdı işte, kendinden son derece memnun ve bunu tavırlarının her ayrıntısıyla belli etmeye kararlı biriydi. Viski bardağını eline her alışında önce hafifçe çeviriyor, buz küpleri de bardakta ıslak ıslak şıkırdıyordu. Şehrin bir yerinden, yine derinden bir patlama sesi geldi ve bu kez daha yakındı. Sessiz ama güçlüydü, duyulmaktan çok hissediliyordu. Halalarım birbirlerine hızlıca birer bakış attılar, sonra da gereğinden fazla aceleyle mutfaktaki danslarına geri döndüler.

"Bunca tantana bir ağaç için, öyle mi?" dedi amcam.

"Bir ağaç asla sadece bir ağaç değildir," dedi kuzenim. "Bir ağaç her zaman bir semboldür. Tek başına bir ağaç bir semboldür; orman ise sadece kerestedir, sembol değildir."

Babam susmasını söyledi, ikisine de susmalarını söyledi. Sadece dans etmelerine rağmen mutfaktaki halalarıma da bağırarak susmalarını söyledi, "Çok gürültülü dans ediyorsunuz!" dedi. Ardından televizyonun sesini sonuna kadar açtı; tam o sırada spiker, polisin meydanı tekrar ele geçirmek için yeni bir harekât başlattığını anlatıyordu. Dışarıda kızıl bir rüzgâr pencerelere vurmaya başlamıştı, peş peşe çalan sirenler sokağı inletiyor, arkalarından çakıl taşları gibi sert bağrışmalar duyuluyordu. Pencere camına nasıl yüklendiklerini işitebiliyordunuz. Kulak kesilirseniz onları dinleyebiliyordunuz. Evde korkmayan tek kişi amcamdı. Güneyde kıyı boyunca, sisi andıran bir örtünün oluştuğunu gördük; yine göz yaşartıcı gazdı bu. Her yerde küçük göz yaşartıcı gaz bulutları demetler halinde yükseliyordu ve ödü patlayan kocam doğruca yatağımızın altına koştu.

Artık herkes bağırıyor, dışarıda patır patır patlayan gaz fişeklerinin seslerinden söz etmemek için birbirine başka şeyler anlatıyordu, öyle hızlı konuşuyorduk ki odadaki bütün oksijen çekilip gitmiş, etrafımızı dolduran kelimeler yüzünden nefes almak